

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/13/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4209215423
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4209215423.5

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Advokate, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej: V. T., nar. XX. XX. XXXX, so sídlom K., K. XXXX/XX, o vymoženie 533,29 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 16. novembra 2021 č. k. 5Er/1144/2009-84 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 243d ods. 2 Exekučného poriadku, § 44 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 12. 2014, § 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 25 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 a 5, § 39 Občianskeho zákonníka, § 35, § 45 ods. 1 a 2 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie spísaným u súdneho exekútora do zápisnice dňa 07. 11. 2009 domáhal vykonania exekúcie na vymoženie pohľadávky proti povinnému vo výške 533,29 eura s príslušenstvom na základe právoplatného a vykonateľného exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu so sídlom v Bratislave zo dňa 05. 10. 2009, sp. zn. SR 08860/09. Dňa 11. 12. 2009 doručil súdny exekútor súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktorú súd prvej inštancie uznesením sp. zn. 5Er/1144/2009-31 zo dňa 15. 08. 2012 zamietol. Uvedené uznesenie súdu napadol oprávnený zastúpený právnym zástupcom odvolaním, ktorému Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn. 9CoE/97/2014-50 zo dňa 30. 05. 2014 vyhovel, uznesenie prvoinštančného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V súlade s právnym názorom Krajského súdu v Nitre vyjadreným v uznesení sp. zn. 9CoE/97/2014-50 zo dňa 30. 05. 2014 súd prvej inštancie vyzval oprávneného, aby súdu predložil všeobecné obchodné podmienky (a teda aj rozhodcovskú doložku v nich obsiahnutú) k zmluve o úvere č. 4073850 zo dňa 31. 07. 2008, na základe ktorej konal a rozhodol Stály rozhodcovský súd so sídlom v Bratislave rozhodcovským rozsudkom sp. zn. SR 08860/09 zo dňa 05. 10. 2009. Oprávnený reagujúc na výzvu súdu zo dňa 24. 06. 2014 predložil súdu dňa 28. 10. 2014 všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený, a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej (resp. platnej) rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky) (viď. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo 146/2011, zo dňa 13.10.2011). Pri preskúmaní platnosti rozhodcovskej doložky súdy v exekučnom konaní nepreskúmajú vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizujú svoje oprávnenie vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 EP, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom. Vyššie uvedené závery vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10.

októbra 2012, sp. zn. 6Cdo 105/2011, ako aj sp. zn. 3Cdo 122/2011 a sp. zn. 3Cdo 146/2011). S poukazom na uvedené skutočnosti, súd ako prvé skúmal, či zmluva o úvere má spotrebiteľský charakter. Predloženú zmluvu o úvere č. 4073850 zo dňa 31. 07. 2008, ktorá založila záväzkový právny vzťah medzi oprávneným a povinnou, považoval súd prvej inštancie za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 OZ. Je nepochybné, že povinná je a aj v čase uzatvorenia zmluvy bola spotrebiteľom, pretože nebolo preukázané, že by pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. podnikateľskej činnosti. Uvedené vyplýva aj zo skutočnosti, že údaje obsiahnuté v rámci označenia zmluvných strán charakterizujú povinnú len ako fyzickú osobu nepodnikateľa, pričom tieto údaje nie sú verejne prístupné a je ich možné zistiť len z dokladov priamo poskytnutých povinnou napr. z občianskeho preukazu. Zo zmluvy o úvere je zrejmé, že verejná listina (napr. občiansky preukaz) nebola pri uzatváraní zmluvy využitá len na identifikáciu dotknutej fyzickej osoby, či napr. ide o tú istú osobu, ktorá predložila živnostenské oprávnenie, ale tieto údaje boli do obsahu zmluvy priamo zahrnuté (vrátane rodného čísla). Zmluva o úvere č. 4073850 zo dňa 31. 07. 2008 založila záväzkovo - právny vzťah medzi oprávneným, ktorý pri jej uzatváraní konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti a povinnou, ktorá pri jej uzatváraní nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Oprávnený teda pri uzatváraní predmetnej zmluvy vystupoval ako dodávateľ a povinná ako spotrebiteľ (§ 52 ods. 3 a ods. 4 OZ). Podľa citovaného ustanovenia § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je potom nesporné, že záväzkový vzťah založený na základe predkladanej zmluvy je záväzkovým vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda je potrebné ho posudzovať i v kontexte ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa ustanovenia § 52 a nasl. OZ. Tieto ustanovenia je treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu. Na základe vyššie uvedeného, exekučný súd ďalej skúmal či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy, ktorá môže mať formu osobitnej písomnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Za týmto účelom súd prvej inštancie preskúmal zmluvu o úvere č. 4073850 zo dňa 31. 07. 2008 uzavretú medzi povinnou a oprávneným ako aj všeobecné obchodné podmienky, kde v bode 17. je obsiahnutá rozhodcovská doložka, podľa ktorej: „Všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom Trnavská cesta 70, Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka č. 3530/B (ďalej len "rozhodcovský súd"), ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy, vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovacia podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu“. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v predmetnom prípade nie je možné formuláciu rozhodcovskej doložky považovať za platnú rozhodcovskú zmluvu alebo platnú rozhodcovskú doložku. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že spotrebiteľovi je v danom prípade fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, keď oprávneným je podaná žaloba na rozhodcovský súd. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnenie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo sa podrobiť všetkým úverovým podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Doložka nebola dojednaná v čase vyššej bdelosti spotrebiteľa, ale na začiatku zmluvného vzťahu. Takto formulovaná doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je v zmysle občianskeho zákonníka neplatná. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že nešlo o individuálne dojednanie tejto doložky, na ktoré by povinná, teda spotrebiteľ, bola zvlášť upozornená, ktoré by bolo s povinnou zvlášť dojednané, ona by bola s týmto ustanovením zmluvy súhlasila a prejavila by svoj súhlas podpisom. Podpis na zmluve o úvere nemožno, podľa názoru súdu prvej inštancie, považovať zároveň aj za prejav súhlasu s rozhodcovskou doložkou. Na jej platnosť je nevyhnutné jej individuálne dojednanie a individuálny prejav vôle účastníkov zmluvného vzťahu podpisom, ktorý v tomto prípade nebol dodržaný. Povinná sa tak bez vlastnej vôle a možnosti pričinenia vzdala vopred svojich práv čo je v rozpore s ustanovením § 54 ods. 1 OZ. Ak v určitej veci nedošlo k

uzatvorení platnej rozhodcovskej zmluvy resp. doložky, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a vydať rozhodcovský rozsudok. Takto vydaný rozsudok nie je vykonateľný a nemôže byť ani exekučným titulom, pretože nie je spôsobilý byť podkladom na nútený výkon rozhodnutia. Pri preskúvaní toho, či je predložené rozhodnutie vykonateľným exekučným titulom sa súd prvej inštancie zamerá najmä na zistenie, či bol predložený rozsudok vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné po formálnej a materiálnej stránke. S poukazom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie zistil, že rozhodnutie predložené v predmetnom exekučnom konaní ako exekučný titul nespĺňa náležitosti vykonateľného rozhodnutia, pretože ho vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodovať. Vzhľadom na to je možné vychádzať z toho, že ak neexistuje rozhodcovský rozsudok, ktorý je spôsobilý byť exekučným titulom buď z hľadiska formálneho alebo z hľadiska materiálneho, exekúcia je neprípustná, čo je dôvod na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, a preto súd prvej inštancie rozhodol tak ako je to uvedené vo výroku tohto uznesenia.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Poukázal na § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem už spomínaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní sice upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale mal za to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúvanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok), tak ako ich vyžaduje ust. § 34 Zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými mravmi). Bol však toho názoru, že v rámci preskúvania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok, a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (keďže nemôže vyplývať z vady konania ako je odôvodnené vyššie). Uvedená požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav veci aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva Zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Civilné konanie je však konaním dvojinštančným a postupom súdu v napadnutej veci došlo k pozbaveniu účastníka konania jeho základných práv, a to práva na prejednanie veci. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom Zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov nesprávne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/rozhodcovská doložka. K uvedenému poukázal na skutočnosť, že oprávnený s povinnou uzatvoril rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá

v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval, a tak zaťažil konanie vadou nesprávne zisteného skutkového stavu. V zmysle článku 2 tejto zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. postupuje v súlade so Zákonom o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ako aj v zmysle svojho rokovacieho poriadku. Na základe uvedeného poukázal na to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom. Zmluvné strany sa v zmysle článku 2 odsek 2, druhá veta dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej zmluvy, t. j. povinnej nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 odsek 4 písmeno r) Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci teda konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 7. novembra 2009, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Bratislava, Karlovske rameno 8, IČO: 35 922 761, pod sp. zn. SR 08860/09 zo dňa 5. októbra 2009, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 19. októbra 2009 a vykonateľnosť dňa 22. októbra 2009. Súčasťou súdneho spisu bola o. i. zmluva o úvere č. 4073850 uzavretá medzi oprávneným a povinnou dňa 31. júla 2008 (ďalej len „zmluva o úvere“), všeobecné podmienky poskytnutia úveru, v ktorých je (bod 17.) inkorporovaná rozhodcovská doložka. Zo spisu ďalej vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 15. augusta 2012 č. k. 5Er/1144/2009-31 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Dané rozhodnutie oprávnený napadol odvolaním, v dôsledku čoho Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. mája 2014 č. k. 9CoE/97/2014-50 predmetné uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením.

5. Podľa § 470 ods. 1 a 2 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa § 243b ods. 1 Exekučného poriadku exekučné konania začaté pred 1. novembrom 2013 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. októbra 2013, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak.

9. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. októbra 2013 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

10. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil, preto jeho rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil, a keďže sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie sa v celom rozsahu stotožňuje, na jeho odôvodnenie podľa § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

11. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy/doložky. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t. j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

12. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy/doložky. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy/doložky a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t. j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva/doložka bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva/doložka môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 ECdo 160/2013 zo dňa 21. januára 2014, sp. zn. 4Co 31/2013 zo dňa 29. januára 2013, sp. zn. 6 Cdo 135/2012 zo dňa 5. decembra 2012).

13. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex offo) skúmať, či rozhodcovská zmluva/doložka medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej

rozhodcovskej zmluvy/doložky, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou/doložkou viazaná.

14. Nemožno preto konštatovať, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská zmluva/doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k zrušeniu tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej zmluvy/doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

15. V súvislosti s rozhodcovskou doložkou treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodcovská doložka, ktorá je inkorporovaná vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (bod 17.) je neplatná. Rozhodcovská doložka bola uzavretá s fyzickou osobou - nepodnikateľom, ktorý celkom zjavne nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Podľa názoru odvolacieho súdu si povinná ako spotrebiteľ rozhodcovskú doložku inkorporovanú do všeobecných podmienok poskytnutia úveru osobitne nevyjedнала a nemala na výber, vzhľadom na jej splnutie s ostatnými podmienkami poskytnutia úveru oprávneného. Mala možnosť zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným zmluvným dojednaniám, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Navyše v spektre aplikačnej praxe súdov SR bol viac krát vyslovený právny záver, podľa ktorého rozhodcovská doložka, ktorá síce umožňuje výber medzi rozhodcovským súdom a štátnym súdom, ale ak by dodávateľ inicioval (začal) rozhodcovské konanie skôr (ako prvý), dosiahol by nad spotrebiteľom dominanciu, na základe ktorej by bol spotrebiteľ povinný riešiť spor v rozhodcovskom konaní, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože svojím obsahom a významom konštituuje hrubú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a teda je sankcionovaná v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere absolútnou neplatnosťou. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnej rozhodcovskej doložke, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnej vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. (Pozri uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

16. Odvolací súd z uvedených dôvodov námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, pretože exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).